

Nr 48.

Av herr **Öhman m. fl.**, *angående militärmanskaps frikallande från tjänstgöring den första maj.*

Militärmanskapets möjligheter att deltaga i firandet av arbetarklassens internationella högtidsdag, första maj, är f. n. i högsta grad avhängig av herrar officerares godtycke. Den kommunistiska gruppen framförde vid fjolårets riksdag genom motion i andra kammaren förslag om sådan ändring i gällande författningar, att militärmanskapet och värnpliktiga skulle vara frikallade från tjänstgöring första maj. Denna framställning avslogs av andra kammaren under hänvisande till att militärmanskapets majledighet skulle redan vara tillgodosedd genom att särskild generalorder därom varje år från och med år 1922 utfärdats.

Nu förhåller det sig emellertid på det sättet, att även i de fall dylik generalorder utfärdas om ledighet för manskapet första maj kunna befälhavarna vid förläggningssorterna göra denna ledighet för manskapet fullständigt illusorisk genom utfärdandet av förbud för manskapet att under permissionstiden uppträda i samlad trupp eller deltaga i av arbetarorganisationerna anordnade demonstrationer. Sådana förbud utfärdades första maj föregående år vid en del förläggningssorter. Därtill kommer att generalorder om förstamajledighet för militärmanskapet gives en sådan formulering att den lämnar rum för fullständigt godtycke. Man behöver bara taga del av innehållet i generalordern för armén föregående år för att förstå att så är fallet. Det hette i generalordern att personalen »skall beredas permission i den utsträckning som tjänstens upp- rätthållande medger.»

Man kan då först fråga sig, vilken tjänst kan anses nödvändig.

I detta fall blir det militärbefälet som avgör den saken. I vanliga fall blir det inte bara sjukvård och matlagning som anses som nödvändig, utan det blir en mängd kommenderingar av annan art som hindrar ledigheten.

Inför dessa kommenderingar står manskapet rättslöst.

Det måste därför finnas klara bestämmelser då det gäller militärmanskapets rättighet till ledighet första maj. Bestämmelser som militärbefälet ej kan kringgå.

Vi hemställa därför.

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till regeringen an-
hålla om sådan ändring i gällande författningar rörande mili-
tärmanskap och värnpliktige, att militärmanskap och värnplik-
tige äro frikallade från tjänstgöring den första maj, vilken skall
betraktas som allmän fridag.

Stockholm den 15 januari 1930.

Viktor Herou.
Aug. Spångberg.

K. Kålbom.
J. P. Dahlén.
Nils Flyg.

Oscar Öhman.
Verner Karlsson.
Edoff Andersson.